

BƯỚC ĐẦU ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG VÀ QUẢN LÝ KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT Ở HÀ TUYÊN

Hà Tuyên là một tỉnh miền núi biên giới trình độ sản xuất kém phát triển. Từ khi có Nghị quyết đại hội Đảng toàn quốc lần thứ 6, công tác khoa học và kỹ thuật của Tỉnh đã bước đầu có tác dụng thiết thực phục vụ sản xuất. Sự đổi mới bước đầu này như thế nào? phương hướng của công tác khoa học và kỹ thuật ra sao? Tạp chí Hoạt động khoa học có cuộc phỏng vấn đồng chí Ninh Văn Long, trưởng ban Ban khoa học và kỹ thuật tỉnh Hà Tuyên. Sau đây là nội dung cuộc phỏng vấn.

HỎI: Xin đồng chí cho biết đổi mới bước đầu của hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật của Hà Tuyên trong mấy năm gần đây.

Đồng chí NINH VĂN LONG:

Là một tỉnh nằm ở cực bắc của Tổ quốc, với số dân trên một triệu người, có hơn một triệu héc ta đất đai, rừng núi. Trong lịch sử phát triển và tồn tại của dân tộc, Hà Tuyên đã góp phần xứng đáng của mình vào sự nghiệp chung đó.

Ngày nay, theo sự nghiệp đổi mới của Đảng đã 2 năm qua kết quả hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật của Hà Tuyên đạt được bước đầu đáng khích lệ và cũng đặt ra nhiều vấn đề cần phải suy nghĩ:

— Xóa bỏ cơ chế hành chính quan liêu bao cấp và xác lập cơ chế hạch toán kinh doanh — xác lập cơ chế kinh tế nhiều thành phần, việc làm này đã làm chuyển động toàn bộ nền kinh tế — xã hội nói chung và Hà Tuyên nói riêng.

Về mặt hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật ở địa phương đặt ra một bước ngoặt lớn vì trước đây nền kinh tế kém phát triển, tự cung, tự cấp, tất cả đều ỷ lại trông chờ, trong đó hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật là lĩnh vực bao cấp và ỷ lại lớn nhất. Với tinh thần đổi mới, với tư duy khoa học, trước hết hai năm qua đội ngũ cán bộ khoa học và kỹ thuật Hà Tuyên đã hướng vào hoạt động phục vụ kinh tế xã hội, phục vụ 3 chương trình

kinh tế, phục vụ cuộc chiến đấu giữ vững biên cương của Tổ quốc, cho cuộc sống yên ổn của đồng bào các dân tộc. Trước đây khoa học và kỹ thuật Hà Tuyên đi tiếp thu thành tựu của các nhà khoa học, các viện, trường rồi bỏ tiền ngân sách ra làm thử, có kết quả thì kêu gọi làm theo, không kết quả thì im luôn. Hoặc là ngồi chờ kết quả rồi tuyên truyền giúp các nhà khoa học và kỹ thuật trung ương.

Ngày nay đội ngũ khoa học và kỹ thuật Hà Tuyên đã bắt đầu suy nghĩ, với tài nguyên thiên nhiên và lao động của địa phương làm thế nào để khoa học và kỹ thuật phục vụ sự phát triển kinh tế xã hội. Trong 2 năm qua đã đi vào sản xuất nhằm tạo những sản phẩm mới do tiếp nhận công nghệ mới, đó là:

— Trong công nghiệp chúng tôi đã có sản phẩm tham gia vào xây dựng nguồn năng lượng thủy điện ở tỉnh, như sản xuất một số bộ phận tua bin; thiết kế, thi công, lắp đặt toàn bộ hệ thống thủy điện nhỏ. Cơ khí Hà Tuyên giải quyết được công cụ phù hợp phục vụ sản xuất nông nghiệp, đó là máy tuốt lúa đập chày, máy xay sát thóc đập chân, lò nấu gang vùng cao. Ở một tỉnh có sản phẩm cây có dầu, cần đưa KHKT vào chế biến nó để phục vụ nhu cầu của sản xuất. Tỉnh đã hợp tác với các cơ quan khoa học và kỹ thuật Trung ương để sản xuất sơn từ nguồn nguyên liệu sẵn có, đã xuất hiện

sơn công nghiệp mang tên "Sông Lô". Trong năm 1987, pin R40 cũng đã ra đời — công nghệ và chất lượng qua kiểm tra ở cơ quan chức năng, cho thấy không thua kém gì sản phẩm mới khác.

— Trong nông nghiệp: hai năm qua hoạt động khoa học kỹ thuật bậc nhất vẫn là vấn đề xác lập cơ cấu mùa vụ, và cơ cấu giống cây trồng và vật nuôi. Thực tế đã chỉ ra ở vùng cao của tỉnh, với TBKT giống ngô ngắn ngày đã đảm bảo cho vùng cao gieo trồng 2 vụ ngô trong năm cơ sở vững chắc cho vấn đề tự cân đối lương thực nơi đây. Trong lâm nghiệp, hoạt động khoa học và kỹ thuật trong 2 năm qua đã tạo điều kiện để Tỉnh nhìn rõ hơn cơ cấu cây trồng của vùng nguyên liệu và vùng phòng hộ, thấy rõ hơn những tồn tại của việc khai thác — trồng rừng thiếu cơ sở khoa học mà muốn trồng và khai thác rừng có hiệu quả phải xây dựng đề án lấy KHKT là điểm xuất phát. Trong chăn nuôi — thể mạnh là chăn nuôi gia súc lớn, trong điều kiện hiện nay hoạt động KHKT đã góp phần làm sáng rõ thể mạnh này.

Hoạt động KHKT trong lĩnh vực hàng tiêu dùng và xuất khẩu là điểm yếu của chúng tôi. Vốn sản xuất công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp chưa vươn lên ngang tầm với khả năng hiện có của địa phương, vì vậy trên lĩnh vực này vẫn là thu nhập nhỏ bé, và tính hiệu quả thấp.

HỎI: Xin đồng chí cho biết hướng phát triển của hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật của tỉnh trong thời gian tới.

Đồng chí NINH VĂN LONG: Chúng tôi đã xác định được hướng phát triển của hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật của mình là:

Trên cơ sở lấy 3 chương trình kinh tế lớn của Đảng, cụ thể hóa vào thực tiễn của mình, hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật phải xuất phát từ phục vụ sản xuất, phục vụ giữ gìn biên cương của tổ quốc và ổn định đời sống nhân dân hai dân tộc trong tỉnh.

— Trước hết và cấp bách trong hai năm còn lại phải tập trung triển khai nhanh các tiến bộ kỹ thuật vào giữ đất (chống sạt lở), trồng rừng tận dụng khai thác rừng hợp lý.

Đưa nhanh các mô hình gia đình trồng rừng giải như gia đình anh Thắng (thị xã Hà Giang), ở các cơ sở tập thể như: HTX Kim Phú (Yên

Sơn), Xi nghiệp chè Tuyên Quang, cán bộ khoa học và kỹ thuật của tỉnh cần và phải huy động cao nhất cho vấn đề số một này.

— Tiếp là đánh giá lại thế mạnh xuất khẩu hiện có và sẽ phát triển nhanh một số lĩnh vực: sản xuất chế biến sản phẩm chè vàng, chè đen, tinh dầu sả, đặc biệt là phải ổn định và nâng cao năng suất, chất lượng, đáp ứng mọi thị trường.

— Trong công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp — đẩy mạnh khai thác tài nguyên và tận dụng tài nguyên trong lòng đất như sản xuất bột barit perit, sỏi khoáng, đá vôi... Nhưng phải đi ngay từ giờ để tận dụng tài nguyên khí hậu cận nhiệt đới (khí hậu vùng cao núi đá).

— Vấn đề cuối cùng là lo ăn (lương thực, thực phẩm) tại chỗ cho trên một triệu người, đây vẫn là một bài toán khó — nhưng Hà Tuyên với khả năng: đất đai (đất lúa và màu) — với trình độ sản xuất hiện nay và tác động một cách hợp lý khoa học và kỹ thuật vào sản xuất bằng các KITB thì vấn đề sản xuất lương thực tại chỗ một cách hợp lý còn khả năng lớn.

HỎI: Những điều kiện cần thiết để công tác khoa học và kỹ thuật thực sự thúc đẩy sản xuất.

Đồng chí NINH VĂN LONG: Trước hết hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật ở Hà Tuyên cần phải được thật sự đổi mới về phương diện lãnh đạo, chỉ đạo và chính sách cụ thể ở địa phương. Phải tiến hành đổi mới hoạt động và quản lý song song với đổi mới quản lý kinh tế.

— Trung ương sớm xem xét dành cho miền núi và Hà Tuyên những cơ sở vật chất tối thiểu, tăng cường thông tin khoa học và kỹ thuật, tăng cường bồi dưỡng và đào tạo lại cho cán bộ khoa học và kỹ thuật, có quy hoạch đào tạo chuyên đề cho cán bộ đang trực tiếp quản lý chỉ đạo triển khai TBKT về các mũi sản xuất có tính quyết định của địa phương và Trung ương.

— Đề nghị các bộ quản lý chuyên ngành quan tâm hơn nữa đến hoạt động và quản lý khoa học và kỹ thuật của ngành mình dưới địa phương để tạo sự đồng bộ và hiệu quả.

Người thực hiện: Nghiêm Phú Ninh

